

Hvad afgør længden af et sygdoms-/behandlingsforløb?

Kiropraktorfondens Forskningstemadag 16. September 2008

PROGRAM	
09.30	Ankomst, registrering og kaffe
10.00	Velkommen <i>Kiropraktorfondens formand, regionsrådsmedlem, Karsten Uno Pedersen (S), Region Syddanmark, byder velkommen.</i>
10.05	Kiropraktikkens rolle i det sammenhængende sundhedsvæsen <i>Regionsrådsmedlem Bo Libergren (V), formand for Det særlige udvalg vedr. Praksisområde og Kommuner samt politisk formand for Samarbejdsudvalget vedr. kiropraktik, Region Syddanmark, fortæller om politiske visioner for det kiropraktiske område.</i>
10.15	Klinisk biomekanik ved Syddansk Universitet - en forskningsbaseret uddannelse indenfor muskel- og skeletsygdomme <i>Ny dekan for Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet, professor, dr. med. Ole Skøtt præsenterer sig selv og kiropraktoruddannelsen, som er i gang med en omfattende revision.</i>
10.25	Bevægeapparatsforskning ved Syddansk Universitet – forskning med internationale perspektiver <i>Kiropraktor, ph.d., professor Jan Hartvigsen gør status fra Syddansk Universitet, som er centrum for kiropraktorenes forskning i Danmark. Han præsenterer et overblik over de aktiviteter, som Kiropraktorfondens støtter, samt udvalgte nye resultater.</i>
	TEMA: Hvad afgør længden af et sygdoms- og behandlingsforløb?
10.35	Præsentation <i>Ordstyrer, kiropraktor, ph.d. Alice Kongsted, præsenterer dagens tema.</i>
10.40	Brystsmerter uden hjertesygdom – hvordan går det patienterne? <i>Kiropraktor, ph.d.-studerende Mette Jensen Stockendahl</i> Patienter med uspecifikke brystsmerter udgør en blandet gruppe af patienter, som har til fælles, at der ikke er fundet en præcis årsag til deres smerter, og at de er i risiko for at få langvarige sygdomsforløb med tilbagevendende smerter.
11.00	<i>Pause</i>
11.10	Kan vi forudsige udfald af behandling af lændesmerter? <i>Kiropraktor, ph.d.-studerende Iben Axén</i> Tre studier i Sverige har undersøgt patienter med lændesmerter både akutte og mere kroniske. Studierne viser, at det tidligt i kiropraktiske behandlingsforløb er muligt at forudsige, hvilke patienter der kan opnå et godt behandlingsresultat.
11.30	Hvad forudsiger forløb hos kiropraktorpatienter i Finland? <i>Kiropraktor Stefan Malmqvist</i> Formålet med studiet var at undersøge om prædiktorer for behandlingsudfald fundet hos svenske kiropraktorpatienter i et svensk studie kan anvendes på finske kiropraktorpatienter, og om modellen kan forbedres ved at tilføje yderligere potentielle prædiktorer.
11.50	Tidlig MR-skanning kan påvirke varigheden af behandlingsforløb <i>Kiropraktor, ph.d.-studerende Rikke Krüger Jensen</i> På Rygcentret i Ringe har det vist sig, at rutinebrug af MR-skanning tidligt i forløbet, til en bestemt gruppe rygpatienter, kan afkorte patientens behandlingsforløb og nedbringe antallet af ambulante besøg.
12.00	<i>Frokost</i>
13.00	Kan Modic-forandringer forudsige det kliniske forløb hos patienter med lændesmerter? <i>Kiropraktor, ph.d.-studerende Tue Secher Jensen</i> Modic-forandringer er en tilstand i ryggen, som kun kan ses på MR-skanning og som er forbundet med lændesmerter. På Rygcentret i Ringe har man undersøgt, om tilstedeværelsen af Modic-forandringer kan forudsige det kliniske forløb hos patienter med rygsmerter.
13.10	Er kroniske rygpatienter overfølsomme overfor smerte? <i>Kiropraktor og ph.d.-studerende Søren O'Neill</i> Foreløbige resultater fra eksperimentelle studier af raske forsøgspersoner sammenlignet med kroniske rygpatienter giver grund til at tro, at kroniske eller langvarigt intense smerter i et vist omfang kan blive selvforstærkende eller selvvedligeholdende.
13.30	Klagesagers indflydelse på sygdomsforløbet hos patienter med formodet diskusprolaps <i>Kiropraktor, ph.d. Lise Hestbæk</i> Projektet vurderer, om sagsanlæg i relation til diskusprolaps har indflydelse på prolaps-patienternes prognose og på deres chancer for at være selvforsørgende op til fem år efter en diskusprolaps.
13.50	<i>Pause</i>
14.20	Kan det betale sig at forske i behandlingseffektivisering? <i>Cand.oecon., ph.d. Dorte Gyrd-Hansen, forskningsleder ved Dansk Sundhedsinstitut og professor på Institut for Sundheds-tjenesteforskning, Syddansk Universitet, præsenterer sin viden om rentable forskningsstrategier og uddyber bl.a., at det er vigtigt at forske i justering af eksisterende behandlingspraksis, ikke kun i nyheder, fx nye, avancerede teknologier.</i>
14.45	Debat
15.30	Karsten Uno Petersen runder dagen af.

PRÆSENTATIONER AF FORSKNINGSOPLÆG OG OPLÆGSHOLDERE

Sygdomsforløb hos to grupper af patienter med uspecifikke bryst smerter

Kiropraktor, ph.d.-studerende Mette Jensen Stochkendahl

Bryst smerter er en hyppig årsag til indlæggelse på hospitalet. Hos patienter med akutte bryst smerter gælder det primært om at udelukke eller behandle potentielt livstruende tilstande, særligt blodpropper i hjertet. Bryst smerter kan dog have en lang række af andre årsager end hjertet, blandt andet smerter fra maven, lunger eller fra muskler og led i nakken, ryggen eller brystvæggen.

Op mod halvdelen af patienterne indlagt på hospitalet får aldrig en forklaring på årsagen til deres bryst smerter. Disse patienter har risiko for at få langvarige sygdomsforløb med tilbagevendende smerter, depression, angst og nedsat arbejdsevne.

Formålet med dette projekt er at sammenligne og beskrive forløbet af to grupper af patienter med sådanne bryst smerter. Patienterne har været indlagt akut på en hjerteafdeling til observation for en blodprop i hjertet, men er blevet erklæret "raske". Patienterne er efterfølgende blevet undersøgt for, om de har smerter fra bevægeapparatet (CTA pos) eller smerter af anden årsag (CTA neg). De er blevet spurgt om deres smerteniveau og generelle helbred i forbindelse med undersøgelsen og igen 3 måneder senere.

Resultaterne viser, at CTA pos og CTA neg patienter udgør to distinkte undergrupper af patienter. Der er markante forskelle mellem dem både ved start og efter tre måneder. Ligheder og forskelle i forløbet for de to patientgrupper vil blive præsenteret på dagen.

Mette Jensen Stochkendahl er ansat på Syddansk Universitet som ph.d.-studerende og arbejder med et projekt om diagnose og kiropraktisk behandling af patienter med bryst smerter fra bevægeapparatet. Ph.d.-projektet er resultatet af et unikt samarbejde mellem NIKKB (Nordisk Institut for Kiropraktik og Klinisk Biomekanik), Hjertemedicinsk Afd. og Nuklearmedicinsk Afd. på Odense Universitetshospital. Projektet forventes færdigt i 2009.

Kan vi forudsige udfald af behandling af lændesmerter?

Kiropraktor, ph.d.-studerende Iben Axén

De studier, der skal omtales i oplægget, handler om prædiktation, dvs. om man kan forudsige, hvilke patienter der kan få et godt resultat af kiropraktisk behandling. Tre studier i Sverige har undersøgt behandlingsforløb hos patienter med lændesmerter, både akutte og mere kroniske, samt både kortvarige (efter 4 behandlinger) og langvarige (efter 1 år) forløb.

Målet med studierne var at finde en model for prædiktation af et godt behandlingsresultat.

Designet bestod af klinikbaserede og multicentrerede studier hos privatpraktiserende kiropraktorer i Sverige. Der blev brugt spørgeskemaer til både kiropraktorer og patienter. Langtidsopfølgelsen blev foretaget via telefoninterviews.

Patienterne i studierne havde lændesmerter, nogle akutte, andre mere langvarige smerter.

Udfaldet defineres som forbedring efter patientens egen opfattelse. Kun "definitivt bedre" er regnet som et godt behandlingsresultat.

Resultaterne viser, at det er muligt tidligt i behandlingsserien at forudsige, hvilke patienter der vil kunne opnå et godt behandlingsresultat.

Studierne kan læses på:

[http://www.jmptonline.org/article/S0161-4754\(05\)00169-7/abstract](http://www.jmptonline.org/article/S0161-4754(05)00169-7/abstract)

[http://www.jmptonline.org/article/S0161-4754\(05\)00181-8/abstract](http://www.jmptonline.org/article/S0161-4754(05)00181-8/abstract)

[http://www.jmptonline.org/article/S0161-4754\(05\)00050-3/abstract](http://www.jmptonline.org/article/S0161-4754(05)00050-3/abstract)

[http://www.jmptonline.org/article/S0161-4754\(02\)00026-X/abstract](http://www.jmptonline.org/article/S0161-4754(02)00026-X/abstract)

Iben Axén er uddannet kiropraktor i England, og har praktiseret i Sverige i 18 år i egen klinik. De sidste 10 år har hun sammen med kiropraktor, ph.d. og professor, Charlotte Leboeuf-Yde arbejdet med flere store, kliniske studier blandt kiropraktorer i Sverige. I øjeblikket er hun ph.d.-studerende ved Karolinska Institutet i Stockholm. Afhandlingen kommer til at handle om "Maintenance Care" dvs. forebyggende kiropraktisk behandling.

Hvad forudsiger forløb hos kiropraktorpatienter i Finland?

Kiropraktor Stefan Malmqvist

In a previous Swedish study it was shown that it is possible to predict which chiropractic patients with persistent LBP will not report definite improvement early in the course of treatment. The objectives of this study were to investigate if the predictive value of this set of variables could be reproduced among chiropractic patients in Finland, and if the model could be improved by adding some new potential predictor variables.

The study was a multi-centre prospective outcome study, carried out in private chiropractic practices in Finland. Chiropractors collected data at the 1st, 2nd and 4th visits using standardized questionnaires on new patients with LBP and/or radiating leg pain. The Swedish questionnaire was used including three new questions on general health, pain in other parts of the spine, and body mass index.

The Swedish model was reproduced in this study sample. An alternative model including leg pain (yes/no), improvement at 2nd visit (yes/no) and BMI (underweight/normal/overweight or obese) was also identified with similar predictive values.

Stefan Malmqvist, DC MSc, er uddannet kiropraktor fra AECC (Anglo-European College of Chiropractic) i 1984. Han har forskeruddannelse fra Karolinska Institutet, Stockholm, og fra University of Portsmouth, England. Han har desuden erhvervet sig en mastergrad i klinisk kiropraktik från AECC. I Finlands Kiropraktorforbund har han været initiativtager til en forskergruppe som, under vejledning fra kiropraktor, professor Charlotte LeBoeuf-Yde, deltager i Nordic Back Pain Subpopulation Programme.

Tidlig MR-skanning kan påvirke varigheden af behandlingsforløb

Kiropraktor, ph.d.-studerende Rikke Krüger Jensen

På Rygcentret i Ringe har vi lavet et projekt, hvor patienterne fik tilbudt hurtig udredning med MR-skanning. Ud fra denne nye logistik, har vi undersøgt om en hurtig udredning med MR-skanning, kan påvirke patienternes ambulatorieforløb i forhold til varighed og antal behandlerkontakter. Samtidig tilgodeses både patienternes efterspørgsel på MR-skanning, og behandlernes behov for at stille en mere præcis diagnose, og derved forbedre mulighederne for en målrettet behandling.

Fra juni til september 2006 er 129 patienter blevet tilbudt en MR-skanning på baggrund af specifikke kriterier for smertevarighed og smerteniveau. MR foretages indenfor ca. 3 uger fra visitationen, og før patienten ses til den første undersøgelse i ambulatoriet. De 129 patienter, som fik tilbudt hurtig MR, er sammenlignet med 110 patienter, som opfylder de samme kriterier for smertevarighed og smerteniveau, men som er set i ambulatoriet i 2005, hvor hurtig MR ikke blev tilbudt. Ca. 1/3 af patienterne fra 2005 blev MR-skannet på et vilkårligt tidspunkt i deres ambulatorieforløb.

Den gennemsnitlige varighed af et behandlingsforløb i ambulatoriet var 185 dage for patienterne som i 2005 ikke fik tilbudt hurtig MR. For patienterne som i 2006 fik tilbudt hurtig MR, var den gennemsnitlige varighed af behandlingsforløbet 110 dage. Det gennemsnitlige antal behandlerkontakter var 5 for gruppen uden hurtig MR, og 3 for gruppen, som fik hurtig MR. Der blev henvist det samme antal patienter til kirurgi fra de to grupper.

Rikke Krüger Jensen er cand. manu. ved SDU i 2004. Ansat som kiropraktor ved Rygcentret i Ringe og som ph.d.-studerende på RygForskningsCentret i Ringe. Ph.d.-projektet er et klinisk randomiseret forsøg, hvor formålet er at belyse effekten af to behandlingstiltag, som repræsenterer forskellige belastningsgrader, a) træning og fysisk aktivitet og b) restitution, aflastning og råd om hvile. Desuden undersøges om resultaterne påvirkes af patientens køn, alder, rygevaner og arbejdets belastningsgrad.

Kan Modic-forandringer forudsige det kliniske forløb hos patienter med lændesmerter?

Kiropraktor, ph.d.-studerende Tue Secher Jensen

Hos patienter med lændesmerter kan det være svært at afgøre, hvad som forårsager smerterne, da alt væv i ryggen potentielt er smertegivende. Resultater fra Danmark og udlandet viser dog, at en "ny" rygsygdom, Modic-forandringer, kan forklare, hvorfor en stor del af patienter med lændesmerter har ondt. Modic-forandringer er i litteraturen beskrevet som en inflammatorisk proces i rygsøjleknogler, som kun kan ses ved hjælp af MR-skanning.

På Rygforskningscentret i Ringe har man undersøgt, om tilstedeværelsen af Modic-forandringer kan forudsige det kliniske forløb hos patienter med lændesmerter. I undersøgelsen deltog 94 patienter, som alle havde fået behandling på Rygcentret - 46 patienter med Modic-forandringer og 48 uden. Patienterne udfyldte et spørgeskema et år efter at have fået foretaget deres MR-skanning. Det kliniske forløb blev vurderet ud fra patienternes svar på, om de havde rygsmerter, daglige smerter, funktionsniveau og hvordan de vurderede effekten af rygtræning. Sammenlignet med de patienter, som ikke havde Modic-forandringer, havde patienterne med Modic-forandringer oftere rygsmerter, oftere daglige smerter og den selvvaluerede "effekt" af rygtræningen var mindre. Der var ingen forskel på de to grupper af patienter i relation til funktionsniveau.

Resultaterne fra dette studie støtter teorien om, at patienter med Modic-forandringer er en særlig gruppe blandt patienter med lændesmerter, og at tilstedeværelsen af Modic-forandringer har betydning for det kliniske forløb.

Tue Secher Jensen er 35 år og er uddannet kiropraktor fra Syddansk Universitet, Odense, i 2002. Efter afsluttet turnus har Tue Secher Jensen arbejdet som forsker ved Rygforskningscentret i Ringe, hvor han inden nytår afslutter et tre-årigt ph.d.-projekt omhandlende Modic-forandringer og lændesmerter. Tue Secher Jensen er medlem af Dansk Kiropraktor Råd.

Er kroniske rygpatienter overfølsomme overfor smerte?

Kiropraktor og ph.d.-studerende Søren O'Neill

Søren O'Neills ph.d.-projekt skal klarlægge, hvornår og i hvilket omfang personer med kroniske smerter udvikler central sensibilisering, der er en slags "smerteoverfølsomhed", som i visse situationer udvikles i dele af rygmarv og hjerne. Det har vist sig, at både forsøgsdyr og mennesker kan udvikle denne form for sensibilisering og bl.a. har Søren O'Neills forskning vist, at det er tilfældet for nogle rygpatienter. Således har forskningen, i overensstemmelse med tidligere studier af andre patientgrupper, påvist, at kroniske rygpatienters smerteopfattelse afviger fra normale kontrolpersoner. Yderligere forskning skal afdække om disse forhold udvikles som resultat af rygmerter eller er forud-eksisterende, hvor hurtigt de eventuelt indtræder og om de er foranderlige eller permanente

Søren O'Neill er uddannet kiropraktor i England i 1996. Er ansat som ledende kiropraktor på Rygcentret i Ringe (OUH, tidl. Sygehus Fyns Rygcenter) og har som ph.d.-studerende siden efteråret 2005 været tilknyttet Center for Sanses-Motorisk Interaktion (SMI) på Aalborg Universitet. Her udføres både grundforskning og klinisk forskning inden for bl.a. neurale proteser, rehabiliteringsteknologi og motorisk kontrol af bevægeapparatet (muskler og led). Derudover gennemføres eksperimentel human smerteforskning, og det er inden for dette felt, at Søren O'Neill gennemfører sit ph.d.-forløb.

Klagesagers indflydelse på sygdomsforløbet hos patienter med formodet diskusprolaps

Kiropraktor, ph.d. Lise Hestbæk

Det er muligt, at økonomisk kompensation har en negativ betydning for prognosen for rygpatienter. Det er vigtigt at vide i forbindelse med håndteringen af disse patienter, og det kan have en samfundsmæssig betydning, man som politiker bør forholde sig til. Derfor forsøgte vi med dette studie at sammenholde sagsanlæg i forbindelse med diskusprolaps med både symptomforbedring og fastholdelse på arbejdsmarkedet.

Studiet fandt sted på Rygambulatorierne ved Sygehus Vendsyssel. 1445 patienter med formodet prolaps i lænd eller nakke, som alle var i arbejde på almindelige arbejdsmarkedsvilkår, blev inkluderet i studiet. Ved projektets start blev det registreret, om patienterne havde nogen verserende sager kørende i relation til de aktuelle nakke/lænd-problemer. Efter et år blev de spurgt om symptomforbedring og senere blev journalerne samkørt med data fra Danmarks Statistik for at se hvor mange, der var selvforsørgende ét, to og fem år efter.

Vi fandt en negativ påvirkning ved at lægge sag an om økonomisk kompensation; værst hos nakkepatienter. Mht. symptomforbedring, var sandsynligheden for *ikke* at være bedre efter et år ca. 4 gange så høj for lændepatienter med sagsanlæg som for dem uden. Det tilsvarende tal for nakkepatienter var omkring 17. Mht. selvforsørgelse var sandsynligheden for *ikke* at være selvforsørgende efter både ét, to og fem år ca. dobbelt så stor for lændepatienter og ca. firedobbelt så stor for nakkepatienter med sagsanlæg som for dem uden.

Lise Hestbæk er uddannet kiropraktor ved Palmer College of Chiropractic 1990 og ph.d. ved Institut for Idræt og Biomekanik, Sundhedvidenskabeligt fakultet, Syddansk Universitet, Odense, 2003. Ansat i privat kiropraktors praksis 1990-2007 sideløbende med ph.d.-uddannelse og efterfølgende deltidsforskning om rygproblemer hos børn og unge ved RygforskningsCentret i Ringe indtil 2007. Nu ansat som seniorforsker ved NIKKB (Nordisk Institut for Kiropraktik og Klinisk Biomekanik) og lektor ved Syddansk Universitet.